

Проект «Електронний Майдан» (електронна демократія)

Прес-конференція ЦРІ НаУКМА

15.04.2014

Від Майдану до Майдану?

Цілі, поставлені Майданом:

- «Зміна системи, а не обличчя»
- Інституціоналізація статті V Конституції України
- Народний контроль за призначеннями
- Прозора, контрольована влада
- Влада – сервіс
- Оперативна мобілізація суспільства, зокрема для оборони
- ...
- *«Не йти утертими стежками» (І.Франко),
«Борітеся – поборете!» (Т.Шевченко)*

Суспільний запит

 Гаразд

Шановні громадяни!

Прийшов час безпосередньо брати участь в управлінні нашим містом. Запрошуємо Вас на відкриту сесію Богуславської міської ради, яка відбудеться:

28 березня (п'ятниця) о 13:30

в приміщенні міськради за адресою вул. Шевченка,40

Тепер все буде ГАРАЗД

LiquidFeedback — гнучка система прийняття рішень за принципами прямої демократії

Вхід

Регістрація

Narod Lab

NarodLab
657 likes · 11 talking about this

Community
NarodLab – народна лабораторія урядування України

Пряма Демократія Members Events

Write Post Add Photo/Video

Write something...

PINNED POST

Serhiy Khvashchuk
26 February · Vinnytsya · Edited

Друзі, ми хочемо створити масовий рух оснований на принципах прямої демократії - коли кожен може вплинути на кожне окреме рішення влади. Кінцева мета — привести наш рух до влади.

Народна Ініціатива ВГО "Рух за Пряме Народовладдя в Україні"

499 likes · 8 talking about this

Community organisation
Змінити Систему управління в Україні на Пряме Народовладдя.

Пряма Демократія В-Україні
4 March

<http://partidox.org/en/what-is/>

Citizen Network X PARTY

Mohamado Asiro and Yuri Donchenko like this.

Задачі

- Постійнодіючий Майдан – правовий vs радикальний
(трансформація народного незадоволення у ефективний механізм впливу на політиків та політику)
- Оперативний, чесний, прозорий, бюджетний:
  - Вияв думки громадян (опитування, референдуми, вибори)
  - Збір колективних звернень (петицій)
  - Моніторинг довіри до народних обранців, їх програм
  - Механізм співпраці між обранцями та народом/виборцями
  - Залученість всіх співвітчизників, у т.ч. закордоном та з окупованих територій
- Максимальна незалежність від держ.інституцій
- Всезагальна відкритість та можливість включення
- *«Найкращий захист для України – це розвиток Демократії»* (Карл Більдт, Міністр закордонних справ Швеції, 11.04.2014)

Е-демократія по-українськи

- Інноваційна реакція на виклики, що стоять перед Україною
- **ВІЗІЯ: Поширити е-підпис, ІТ та підготовані на їх основі юридичні продукти для волевиявлення з актуальних питань**
- Союзники та Клієнти:
  - Громадський сектор та Креативний клас - небайдужі та освічені
  - Демократичні політики нової генерації та старої (?)
- Пілот для тестування нових концептів

Від Майдану - до Е-Майдану!

Проект реалізують:

• Партнери:

- НаУКМА та Асоціація випускників (5+тис експертів)
- Громадський Сектор Євромайдану
- Реанімаційний Пакет Реформ (об'єднання НУО «Новий Громадянин»)
- Владометр, Центр UA
- NarodLab (Гаразд,/НАРАДА, Майдан-Хакатон)
- Warroom, Ефективні технології на службі України
- Спільнобачення
- Український кризовий медіа центр
- Громадський форум Києва
- ІТ-Група «Захист Автоматизованих Систем», ТОВ «СКЗ «Криптософт»
- ІТ-Група «Інфопульс», BIONIC University
- ...

• Команда

- Сергій Лобойко і Діана Проценко
- Олександр Дем'янчук і Богдан Присяжнюк
- Олексій Сігов і Любомир Бойчук
- Анатолій Дробаха й Артур Ісмагілов
- Олександр Костюк і Євген Білик
- Вікторія Афанасьєва й Оксана Данилюк
- Людмила Янкіна й Альона Качкан
- Богдана Бабич і Юрій Щирін
- Віталій Шапошніков і Наталія Шумкова, ...

Е-Майдан

Технологічна складова

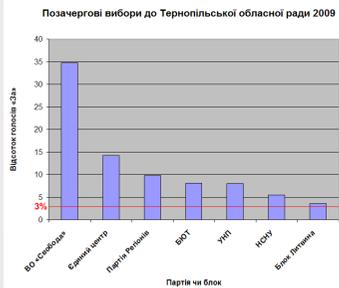
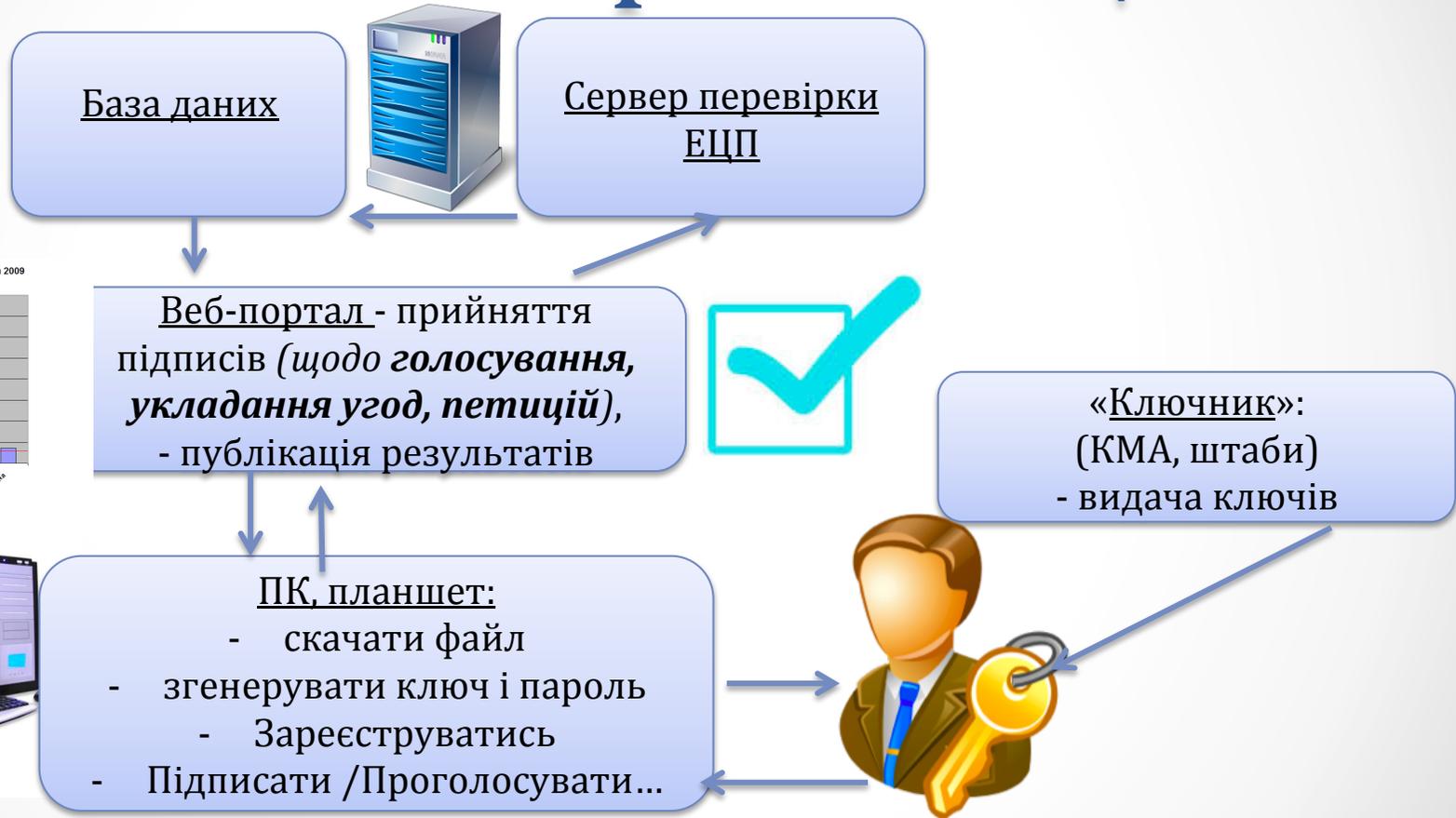
Принципи:

- Зручність (для користувача)
- Надійність (перевірена в інших проектах)
- Безпека:
  - 200 + людино*років досвіду групи експертів з ІТ-безпеки
  - ДСТУ 4145-2002, ДСТУ ГОСТ 28147:2009, ГОСТ 34.311-95
  - відкрите обговорення архітектури
  - креш-тест ІТ-спільнотою кожної з версій Системи
  - відкритий код для всіх громадських ІТ-аудиторів
  - варіанти посилення існуючого рішення
    - хмарна технологія для національного релізу після пілоту...

<http://www.chl.kiev.ua/>

Механізм реалізації

Закордонний досвід Е-демократії

- ЄС, США, Канада, частина країн Латинської Америки і Азії
- Найбільш популяризовані в Україні - Естонія, Швейцарія
- Особливості:
  - е-демократія розвивається за активної політичної, фінансової та інституційної підтримки урядів
  - Е-врядування (e-governance) є частиною поняття «е-демократія»

Закордонний досвід Е-демократії

Рекомендація Про електронну демократію

Цілі е-демократії:

- прозорість
- підзвітність
- ефективність зворотнього зв'язку
- участь у обговореннях
- інклюзивність
- доступність
- залученість
- субсидіарність
- довіра демократії, демократичним інститутам та демократичним процесам
- соціальна згуртованість

(Рекомендація CM/Res(2009)1 прийнята Радою Міністрів ЄК ЄС 18.02.2009)

Діючі інструменти:

Можливості в Україні

Приклади інструментів (продуктів) е-демократії	Складність змін правового поля в Україні
Публічна угода виборців із політиком	Можливо, Питання - поширеності е-підпису
Опитування громадської думки, Праймеріз	Можливо, Питання - поширеності е-підпису
Верифікація авторства блогерів	Можливо, Питання – до ЗМІ
Експертна робота над рішеннями (e-CPM - Collaborative Policy Management)	Можливо, Для внутрішньо-спільнотної роботи (чисельних НДО, рухів, об'єднань)
Колективне звернення (е-петиція)	Незначна, Питання – до Уряду
Представницькість, публічність співпраці влади та громадськості (громадські ради, НДО, СРО)	Незначна, Питання – до Уряду та НДО
Мобілізація суспільства, Формування реєстрів	Незначна, Питання – до Уряду
Вибори, Праймеріз (як офіційна частина виборчого процесу)	ЗНАЧНА
Моніторинг/Підтвердження довіри до посадовця (з наслідками)	ЗНАЧНА
Публічна угода виборців із політиком (законодавчо визначена)	ЗНАЧНА
Експертна робота над рішеннями (юридично значимий e-CPM)	ЗНАЧНА

Досвід України в е-Демократії

- Існуюча законодавча база не забезпечує ефективне функціонування е-демократії
- Невизначена відповідальність державних органів за порушення стандартів е-демократії
- Наявні інформаційні ресурси Влади та громадськості не інтегровані з концепцією е-демократії

Е-Майдан: політологічні аспекти

- Електронна Демократія та укладання Електронних Угод – політико-правові аспекти:
  - що це означатиме для суспільства та кандидатів?
- Процес підписання: вимірювання настроїв, потреб та очікувань суспільства
- Утворення унікального експертного ресурсу;
- Індикатори вимірювання реальних спроможностей кандидатів їх прозорості та демократичності.

Суть Е-Угоди

- Враховує передбачені законодавством повноваження/зобов'язання
- Легалізує політично-відповідальну програму кандидата
- Механізм взаємодії між кандидатом та громадянами
- Містить всі ті вимоги, висловлені громадськістю, на які погоджується кандидат
- Механізм особистої відповідальності кандидата (після обрання) за невиконання зобов'язань, втрати довіри нижче пристойного рівня

- Укладається добровільно
- скріплюється ЕЦП
- набуває чинності у разі перемоги кандидата на виборах

Зміст Е-Угоди

Пропонована юридична механіка

- Використання ЕЦП (електронно-цифрового підпису) законодавчо врегульоване
- ІТ-система (ПАК з ЕЦП) отримує офіційний експертний висновок провідних компаній в сфері ІТ-безпеки (пізніше - державний)
- **Кандидат** укладає звичайну угоду із Адміністратором системи обслуговування ЕЦП (угода-1) – НДО, яка уповноважена НаУКМА та Партнерами
- **Користувач** укладає угоду з Адміністратором під час генерації підпису (угода-2)
- **Користувачі** (виборці) підтверджують чинність угоди-2 перед використанням ІТ-системи для використання свого е-підпису,
- Завдяки ІТ-системі **виборці укладають Е-Угоду (угода-3) з Кандидатом**
- **Е-Угода має двоїсту природу: публічно-правову, як угода з народним обранцем та приватно-правову, як юридично значима угода, скріплена підписами**
- **До внесення змін у законодавство, відповідальність за невиконання Угоди - морально-політичне та цивільно-правове**

Задачі для експертів

Що?

- Врахувати тенденції деанонізації та ефективного звуження особистого простору людини
- Взяти до уваги тенденції приватизації публічного простору через т.зв. угоди public-private partnership
- Зважити на зменшення ролі держави на фоні зростання ролі місцевих громад
- Врахувати суспільний запит на впровадження нових форм народовладдя з використанням ІКТ

Як?

- Чи мають право експерти проігнорувати досвід успішних країн та вимоги Майдану?
- Задача експертів у критиці, чи у пошуку механізмів?

План дій: до 25.05 та далі

№	Е-Майдан та задачі проекту «Е-Угода»:	ТИЖНІ						
		14.04-20.04	21.04-27.04	28.04-04.05	05.05-11.05	12.05-18.05	19.05-25.05	далі
1	Запрошення зацікавлених Кандидатів до співпраці							
2	Науково-практичне обговорення концепції Е-Угоди							
3	Суспільне обговорення умов Е-Угоди							
4	Проект Угоди, погодження з кандидатами							
5	Опублікування угоди, підписаної кандидатом, для підписання її виборцями							
6	Підготовка прототипу ІТ-системи (для голосувань, підписань Е-Угоди шляхом використання ЕЦП)							
8	Угода з Урядом про взаємодію Системи з офіційними БД							
	Запуск та тестування ІТ-системи							
9	Поширення ЕЦП							
	Використання ІТ-системи для укладання Е-Угод							
11	Вибори, офіційні результати, набуття Е-Угодою чинності							
11	Наступна довготермінова робота Сторін Е-Угоди							
12	Приєднання партнерів до Проекту, розвиток в НАУКМА, в Києві, інших містах та Україні							

Е-Майдан- народний проект

- Назва: Е-Майдан?
- Стандарти взаємодії
- Механізм відповідальності
- Зміст угоди
- Зміни в законодавство
- Поширення ЕЦП
- ...

Офіс підтримки реформ
ЦРІ НаУКМА:

1. Інвентаризація ініціатив довкола е-демократії
2. Структурування та фасилітація процесу
3. Hub для представників креативного класу, експертів, академічної спільноти, студентства

Е-Майдан – є Голос!

Дякуємо за увагу!

Питання?

Center for
Innovations
Development

Центр розвитку інновацій НаУКМА

cid@ukma.kiev.ua

Керівник ЦРІ - Сергій Лобойко

096 124 16 18

Координатор проекту - Діана Проценко

063 769 51 30